

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านต่อโครงการในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับโครงการประมงหมู่บ้าน และความคิดเห็นของเกษตรกร ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ ในประเด็นดังนี้

1. โครงการประมงหมู่บ้าน
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. ความเป็นมาโครงการประมงหมู่บ้าน ในอำเภอแม่ทา
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการประมงหมู่บ้าน

โครงการประมงหมู่บ้าน เป็นโครงการที่เริ่มจัดตั้งขึ้นภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) โดยมีหลักการดำเนินโครงการฯ คือ รัฐช่วยสนับสนุนในการก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงแหล่งน้ำตามชนบทที่ทุรกันดารให้มีศักยภาพทางด้านประมง โดยมีองค์กรท้องถิ่น อาทิเช่น ราษฎร ครู และนักเรียนร่วมกันดูแลรักษาและบริหารแหล่งน้ำ เพื่อให้แหล่งน้ำเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนให้แก่ชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาประจำหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้ราษฎรผลิตพันธุ์สัตว์น้ำไว้บริโภคและจำหน่ายภายในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้ราษฎรสามารถพึ่งตนเองภายในท้องถิ่นและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรอีกทางหนึ่งด้วย รวมทั้งมีการให้บริการเครื่องจักรกลเพื่อขุดบ่อปลาให้เกษตรกรในราคาถูก เป็นการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรในชนบทห่างไกลมีบ่อน้ำเพื่อใช้เลี้ยงปลา อนุโภค บริโภค และทำการเกษตรเป็นของตนเอง เป็นการกระจายแหล่งอาหาร โปรตีนสู่ครัวเรือน โดยมีเจ้าหน้าที่ของกรมประมง และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำปรึกษาด้านวิชาการ โดยให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เพื่อให้ราษฎรสามารถช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างต่อเนื่องตลอดไป

ในปัจจุบัน กรมประมงได้ปรับแผนงานประมงหมู่บ้านให้สอดคล้องกับการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) กล่าวคือ การสนับสนุนให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เสริมสร้างศักยภาพของราษฎรทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการ

ประกอบอาชีพพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้มีความมั่นคง และเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ด้วยการมุ่งเน้นในการเพิ่มทักษะ และศักยภาพของราษฎรในท้องถิ่น เพื่อให้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพและเกิดการขยายผลสู่ราษฎรในหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. องค์กรท้องถิ่นและชุมชน สามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรประมงของตนเองได้
2. แหล่งน้ำถูกพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทางด้านเกษตร และศูนย์กลางเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการของชุมชน
3. ราษฎรในชนบทมีอาหารโปรตีนประเภทปลาเพิ่มมากขึ้น
4. ราษฎรมีความรู้ด้านการประมง ทั้งในด้านการเลี้ยงและการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

เป้าหมาย

1. ราษฎรในชนบทมีอาหารโปรตีนบริโภคเพิ่มขึ้น โดยให้มีการเลี้ยงปลาในระดับหมู่บ้าน โรงเรียน และให้ราษฎรมีบ่อเลี้ยงปลาเป็นของตนเอง เพื่อให้มีปลาบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริม
2. ราษฎร ครู และนักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การบริหารแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง
3. เกษตรกรสามารถผลิตลูกปลาเพื่อจำหน่ายภายในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง
4. องค์กรประชาชนมีกองทุน และสามารถพึ่งตนเองได้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น
5. เกิดให้เกิดการพัฒนาการประมงแบบครบวงจร

โครงการย่อย

1. โครงการจัดตั้งทำนบปลาประจำหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผล

กรมประมงได้ดำเนินโครงการจัดตั้งทำนบปลาประจำหมู่บ้าน โดยพัฒนาจากแนวความคิดที่รัฐให้การสนับสนุนในการก่อสร้าง หรือปรับปรุงบูรณะแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดเล็ก หรือพื้นที่ลุ่มตามชนบทที่ทรุดันการ เพื่อให้เกิดเป็นแหล่งน้ำที่มีศักยภาพทางการประมง อีกทั้งผลักดันให้องค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการดูแล บริหารแหล่งน้ำ ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากแหล่งน้ำ ทั้งจากการทำการประมง การเกษตร และปศุสัตว์ รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรประมงแก่ราษฎรในชุมชน อันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดอาชีพใหม่ในชนบท

วัตถุประสงค์

1. แหล่งน้ำมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการประมง ตลอดจนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงได้อย่างถูกต้อง
2. ราษฎรในชนบทมีอาหารโปรตีนประเภทปลาบริโภคอย่างถูกต้อง
3. ราษฎรสามารถจัดสรรรายได้จากการจัดจำหน่ายสัตว์น้ำมาใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำ และพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง
4. ราษฎรในชนบทถูกเสริมสร้างให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพทางการประมง สามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง เกิดความสามัคคี เสริมสร้างงาน อุดมการณ์ ส่งเสริมให้รักถิ่นฐาน มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเอง เป็นการพัฒนาองค์กรของเกษตรกรให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติสืบไป

2. โครงการเพิ่มผลผลิตการประมง

หลักการและเหตุผล

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่ชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ให้ราษฎรมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนเพื่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร อันเป็นผลให้เกิดแหล่งน้ำที่ดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำอยู่มาก เช่น กรมประมง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมพัฒนาที่ดิน ตลอดจนแหล่งน้ำที่เคยปรับปรุงก่อสร้างโดยกรมประมง เช่น โครงการจัดตั้งทำนบปลาประจำหมู่บ้าน และโครงการบูรณะแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดเล็ก เป็นต้น แต่จะพบว่าในปัจจุบันราษฎรยังนำมาใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำขนาดเล็กเหล่านี้ได้ไม่เต็มที่ และบางแห่งถูกละเลยขาดการดูแลรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง กรมประมงจึงจัดให้มีโครงการเพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำให้มีสภาพที่ดีขึ้น มีศักยภาพทางการผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีการใช้ทรัพยากรประมงได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยให้ราษฎรได้เข้ามามีบทบาทในการบริหาร ดูแล รักษา และดำเนินกิจกรรมในแหล่งน้ำ

วัตถุประสงค์

1. แหล่งน้ำเป็นศูนย์กลางในด้านการพัฒนาการประมง ตลอดจนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงได้อย่างถูกต้อง

2. แหล่งน้ำถูกใช้เพื่อผลิตอาหาร โปรตีนแก่ราษฎรและก่อให้เกิดรายได้เพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การดูแลรักษาขององค์กรท้องถิ่นและชุมชนเพื่อให้แหล่งน้ำมีสภาพดีและใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

3. ราษฎรในชนบทถูกเสริมสร้างให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพทางด้านการประมง สามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ราษฎรเกิดความสามัคคี สร้างเสริมการรักถิ่นฐาน ปลุกฝังความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพึ่งตนเอง เป็นการพัฒนาองค์กรของเกษตรกรให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติสืบไป

3. โครงการประมงโรงเรียน

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพและปลุกฝังให้ราษฎรมีอาชีพรักถิ่นฐานและร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาสังคมนั้น จำเป็นต้องมีการปลุกฝังกันตั้งแต่ในวัยเด็ก ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชุมชนราษฎรให้การยอมรับนับถือ อีกทั้งยังเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน จึงสมควรใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านการประมงสู่ชุมชน พร้อมกับเป็นการชี้นำแนวทางในการดำรงชีวิตให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัยและพัฒนาสังคม

กิจกรรมประมงโรงเรียน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคม เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และลดปัญหาการขาดแคลนอาหาร โปรตีนประเภทปลา เสริมสร้างให้เยาวชนและราษฎรมีสติปัญญาและร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ โดยผลผลิตที่ได้จะนำไปสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน และเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้กิจกรรมในรูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานให้แก่ชุมชนและปลุกฝังพื้นฐานอาชีพให้แก่เยาวชนของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. โรงเรียนถูกพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการเกษตรแบบผสมผสานให้แก่ราษฎรในชุมชนและถ่ายทอดให้ราษฎรในชุมชน
2. เสริมสร้างนักเรียนให้มีความรู้และประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง

4. โครงการประมงโรงเรียนภายใต้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน (ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

หลักการและเหตุผล

จากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมเยียนประชาชนและนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร ทรงพบเห็นสภาพความเป็นอยู่ของเยาวชนที่ประสบปัญหาทุพโภชนา ร่างกายไม่แข็งแรงและเจ็บป่วยได้ง่าย จึงทรงมีพระราชดำริให้โรงเรียนจัดตั้งโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้น เพื่อลดปัญหาทุพโภชนาการและพัฒนาเยาวชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยในช่วงต้นได้ทรงให้ทดลองทำในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและได้ขยายผลไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

กรมประมง จึงได้ดำเนินโครงการประมงโรงเรียน (ตามแนวพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทั้งใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และ โรงเรียนตามพระราชดำริฯ ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง อีกทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ฝึกให้มีความรับผิดชอบ ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนประเภทปลาให้แก่แก่นักเรียนบริโภคเป็นอาหารกลางวัน และก่อให้เกิดรายได้จากการจำหน่ายสัตว์น้ำ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน
2. เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้ และเป็นแหล่งวิทยาการของหมู่บ้าน โดยฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ความชำนาญ ในสาขาวิชาการประมง เพื่อนำไปอบรม ส่งเสริม และถ่ายทอดให้ราษฎรในหมู่บ้าน รวมทั้งปลูกฝังและฝึกอบรมให้เด็กนักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงปลา การแปรรูป การถนอมอาหารและหลักโภชนาการปลา รวมทั้งสร้างทัศนคติในการบริโภคที่ดี การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างถูกวิธีและเข้าใจหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอย่างถูกต้อง

5. โครงการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาประจำหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผล

จากปัญหาการขาดแคลนพันธุ์ปลาในหมู่บ้านเขตพื้นที่ห่างไกล ทำให้เกษตรกรต้องเดินทางมาซื้อพันธุ์ปลาจากฟาร์มเอกชนหรือสถานีประมงในระยะทางที่ไกล เป็นเหตุให้ราษฎรต้องซื้อพันธุ์ปลาในราคาที่สูง นอกจากนี้การดำเนินงานส่งเสริมอาชีพการของกรมประมงก่อ

ให้เกิดผู้เลี้ยงปลาทั้งในบ่อและในนาข้าวเป็นรายย่อยในหมู่บ้าน ซึ่งต้องการพันธุ์ปลาไปเลี้ยงในบ่อปลาของตนเองเป็นจำนวนมาก จากเหตุผลของสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรสนใจที่จะเป็นผู้ผลิตพันธุ์ปลา เพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้เลี้ยงปลาทั่วไป แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจากขาดแคลนเงินทุน และความรู้พื้นฐานในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

ดังนั้นกรมประมงจึงได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาประจำหมู่บ้าน ในหมู่บ้านที่ราษฎรมีความสนใจ และมีศักยภาพในการผลิตพันธุ์ปลาเพื่อจำหน่าย โดยมีการจัดตั้งองค์การราษฎรขึ้นเพื่อบริหารจัดการและให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะพันธุ์ปลา การอนุบาลลูกปลา การบริหารและการตลาด เพื่อให้สามารถดำเนินการในลักษณะพึ่งตนเองได้ อันเป็นการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจขนาดย่อมด้านการเพาะพันธุ์ปลาขึ้นมาภายในหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. ศูนย์ผลิตพันธุ์ปลานาขนาดเล็กในหมู่บ้านถูกพัฒนาขึ้น
2. เกษตรกรมีความรู้ ความสามารถในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
3. ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ตลอดจนจัดสรรรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

6. โครงการเร่งรัดพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในชนบท

หลักการและเหตุผล

กรมประมงได้ดำเนินงานประมงหมู่บ้าน ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของการใช้แหล่งน้ำเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเพิ่มอาหาร โปรตีนประเภทปลาแก่ราษฎร การกระจายรายได้สู่ราษฎรในชนบท ให้มีแหล่งผลิตปลาสำหรับเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และขยายผลไปสู่การเลี้ยงปลาในครัวเรือนเพื่อให้ราษฎรมีบ่อเลี้ยงปลาเป็นของตนเองในการเพิ่มผลผลิตและรายได้สำหรับครัวเรือน

เพื่อสนับสนุนแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น กรมประมงจึงได้ดำเนินกิจกรรมเร่งรัดพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในชนบท โดยเข้าไปให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีบ่อ หรือมีพื้นที่ขนาดเล็กที่จะเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ หรือบ่อพลาสติกอยู่แล้วมีความสามารถในการที่จะดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ อันจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการแพร่กระจายกิจกรรมทางด้านการประมงสู่ราษฎรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. ราษฎรมีความสามารถในการที่จะดำเนินการในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้
2. กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ถูกพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งมากขึ้น

7. โครงการด้านโภชนาการและการแปรรูปสัตว์น้ำ

หลักการและเหตุผล

ผลผลิตทางการประมงที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้งานประมงหมู่บ้าน มีแนวโน้มที่จะผลิตเพื่อการบริโภคในหมู่บ้านหรือหมู่บ้านใกล้เคียง มากกว่าการกระจายสู่ตลาดในเมือง อีกทั้งประชากรในชนบทมีโอกาสที่จะเรียนรู้ถึงการรักษาสุขภาพพลานามัยน้อยกว่า ประชากรที่อยู่ในตัวเมือง นอกจากนี้พันธุ์ปลาบางชนิดที่ปล่อยลงในแหล่งน้ำโครงการฯ ไม่ใช่ปลาพื้นบ้านที่รู้จักดี บางชนิดรู้จักแต่พบเห็นน้อย บางชนิดไม่รู้จักเลย ดังนั้นผลผลิตที่เกิดขึ้นประชาชนมักไม่รู้ว่าจะประกอบอาหารอย่างไรดี บางชนิดไม่รู้จักเลย หรือเมื่อจับปลาได้จำนวนมากไม่สามารถบริโภคให้หมดได้ภายในวันเดียว มักเป็นปัญหาในด้านการแปรรูป เพื่อเก็บรักษาไว้บริโภคต่อไป

ดังนั้นกรมประมงจึงกำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริมการอบรมด้านโภชนาการปลา โดยมีนักวิชาการผลิตภัณฑ์อาหาร ให้คำแนะนำและสาธิตการประกอบอาหาร การแปรรูปและถนอมอาหาร ซึ่งจะช่วยสร้างทัศนคติ ค่านิยมในการบริโภคอาหารแก่ประชาชนและนักเรียนในชนบท ได้เห็นวิธีการและตัวอย่างที่ถูกต้อง สามารถใช้ผลิตผลจากแหล่งน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ราษฎรบางหมู่บ้านมีศักยภาพและความพร้อม ในการร่วมกิจกรรมในรูปองค์กร เพื่อจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านประมงที่ต้องการเรียนรู้ด้านโภชนาการอย่างต่อเนื่อง กอปรกับผลผลิตจากสัตว์น้ำมีปริมาณมากพอแก่การแปรรูปเพื่อจำหน่าย ด้วยเหตุนี้การอบรมด้านโภชนาการจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้กลุ่มนักเรียนและกลุ่มแม่บ้าน บริโภคสัตว์น้ำให้ถูกสุขลักษณะ ตลอดจนมีมีความรู้ในการถนอมอาหาร การเก็บรักษา การแปรรูปสัตว์น้ำที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น
2. เพื่อให้กลุ่มนักเรียนและกลุ่มแม่บ้านมีอาชีพอิสระและมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. ส่งเสริมให้รักถิ่นฐาน มีความสามัคคี ความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเองเป็น การพัฒนาองค์กรของเกษตรกรให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาชุมชน
4. ลดปัญหาการขาดแคลนอาหารประเภทโปรตีนของราษฎรในชนบท

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินงานในพื้นที่ 75 จังหวัด

การบริหารงานประมงหมู่บ้าน

การบริหารงานประมงหมู่บ้านประกอบด้วยองค์กรหลักอยู่ 2 ส่วน คือ องค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคราษฎร ที่จะต้องดำเนินการประสานงานกันจึงจะทำให้งานประมงหมู่บ้านบรรลุตามวัตถุประสงค์

องค์กรภาครัฐ

- หน่วยงานส่วนกลาง

กองวิศวกรรมประมง

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำกรอบนโยบายงานประมงหมู่บ้าน
2. จัดเตรียมแผนการปฏิบัติงาน
3. อำนาจการดำเนินงานประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินการด้านจัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน
5. ประสานงานและกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
6. ติดตามประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน
7. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

- หน่วยงานส่วนภูมิภาค

สำนักงานประมงจังหวัด

รับผิดชอบบริหารงานประมงหมู่บ้านของจังหวัดนั้น ๆ

- ประมงจังหวัด (ผู้บริหารโครงการประจำจังหวัด)
- หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานประมงจังหวัด

โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. คัดเลือกพื้นที่ปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายงานประมงหมู่บ้าน โดยยึดหลักภายใต้ความเหมาะสมและความจำเป็น
2. ประสานงานและกำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
3. ควบคุมการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ
4. รายงานผลการปฏิบัติงาน
5. ประสานงานและจัดการประกวดงานประมงหมู่บ้านแหล่งน้ำทั่วไปดีเด่นระดับจังหวัด

ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืด/สถานีประมงน้ำจืด

ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของประมงหมู่บ้าน

- ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืด/หัวหน้าสถานีประมงน้ำจืด
- นักวิชาการประมง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายในศูนย์/สถานีฯ ประมงจังหวัด

โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ประสานงานและกำหนดแผนงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย
2. สนับสนุนเจ้าหน้าที่ สถานี และดำเนินการจัดการประชุม จัดฝึกอบรม
3. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

คณะทำงานประมงหมู่บ้าน

โดยดำเนินการจัดตั้งในระดับตำบลประกอบด้วย ประมงอำเภอและ

เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- เจ้าหน้าที่กรมประมง
- เกษตรตำบล
- พัฒนาการ
- เจ้าหน้าที่ของ อบต.
- เกษะกิจเกษตร

- หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้ง โดยผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ร่วมพิจารณาคัดเลือกคณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน และคณะกรรมการประมงโรงเรียนในเขตพื้นที่ในตำบลนั้น ๆ
2. ให้คำแนะนำส่งเสริมองค์การราษฎร คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ในการบริหารแหล่งน้ำ การจัดทำสมุดทะเบียนประวัติแหล่งน้ำ การบันทึกผลการจับสัตว์น้ำและบัญชีรายรับ – รายจ่าย การบริหารและพัฒนากองทุนประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ
3. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

องค์การราษฎร

- องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เข้าร่วมดำเนินการโครงการ โดยร่วมกับราษฎรในชุมชนค้นหาปัญหาของชุมชนพิจารณาโครงการ ร่วมกับกรมประมงในการก่อสร้าง/ปรับปรุงแหล่งน้ำและสนับสนุนชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ

- องค์การราษฎรประจำแหล่งน้ำ

การจัดตั้งองค์การราษฎรประจำแหล่งน้ำ โดยจัดตั้งจากราษฎร ครู และนักเรียนตามความเหมาะสมในโครงการย่อยต่าง ๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมงานประมงหมู่บ้าน โดยมีหน้าที่และบริหารปฏิบัติงานพัฒนาแหล่งน้ำ และประสานงานกับคณะกรรมการประจำที่อื่น จัดสรรประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากแหล่งน้ำ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของความคิดเห็นแตกต่างกัน อ้างโดย ธรรมรงค์ (2537 : 6-8)

บุญธรรม (2520 : 27) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นไว้ว่า “... ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน และการติดต่อระหว่างบุคคล นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทาง

เดียวใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้อันเป็นกระบวนการสังเคราะห์ที่ได้รับจากการศึกษา มาเป็นเวลาหลายปี จะเป็นรากฐานในการก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ

สะอาด (2524 : 5) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะของคณะกรรมการ ที่มีต่อคำถามในแบบสอบถาม

สุชา และสุรางค์ (2524 : 85) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกของเจตคติ เพราะเจตคติมีความเกี่ยวข้องกับความนึกคิด ซึ่งการนึกคิดนั้นเป็นลักษณะความรู้สึกลึกซึ้งของจิตหรือ สิ่งกระตุ้นให้ความคิดของบุคคลเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งได้ และแสดงออกมาในรูปของ ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมอย่างอื่น

อุทัย (2524 : 586) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นมหาชนหรือมติมหาชน (public opinion) ว่าเป็นความคิดเห็นที่เกิดขึ้นจากกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งกลุ่มคน ดังกล่าวนี้อาจจะมีหลายกลุ่มก็ได้

รัชนิกร (2528 : 59) ได้กล่าวสนับสนุนให้เห็นเด่นชัดต่อไปอีกว่า มันเป็นความรู้สึกนึกคิด ที่ประเมินออกมาเป็นทัศนคติของความพอใจหรือไม่พอใจของบุคคลหรือกลุ่มคนต่อเรื่องใดเรื่อง หนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นถ้าจะวัดทัศนคติเราก็จะวัดความคิดของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ

มานิต (2531 : 5) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นความรู้สึกที่ถ่ายทอดจากการ รับรู้ เป็นการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยเหตุผลของตนเองอย่างรอบครอบ ชัดเจนและต่อเนื่อง

สุรเชษฐ (2537) อ้างโดย รัตนา (2542) ระบุว่า ความคิดเห็น คือการอธิบายเหตุผลที่มีต่อ สิ่งหนึ่งโดยเฉพาะและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเชื่อหรือเจตคติ และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรม ของมนุษย์ ในขณะที่ วาณิช (2538 : 30) ได้กล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือ ทัศนคติของบุคคลว่าเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีกับสิ่งของบุคคล สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้ พบเห็นคุ้นเคย ได้ทดลอง ฯลฯ อันถือเป็นประสบการณ์โดยตรง (direct experience) และจาก ประสบการณ์โดยอ้อม (indirect experience) อันได้แก่ การได้ยิน ได้ฟัง

2. ค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องจากกลุ่มคนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน จึงอาจมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน

จากแนวความคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอาจแสดงออกด้วยการพูด การปฏิบัติหรือการเขียน การ แสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม

พฤติกรรมระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนที่จะตัดสินใจแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

3. ความเป็นมาของโครงการประมงหมู่บ้านในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

โครงการประมงหมู่บ้านของอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ได้มีการจัดตั้งโครงการขึ้นในปี พ.ศ. 2526 โดยมีการจัดทำโครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน ที่หมู่ 13 บ้านห้วยเค็ด ตำบลทาขุมเงิน เป็นโครงการแรกของอำเภอแม่ทา และต่อมาได้มีการจัดทำโครงการประมงโรงเรียน ภายใต้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน (ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) เมื่อปี พ.ศ. 2527 โครงการเพิ่มผลผลิตการประมง ในปี พ.ศ. 2532 และจัดตั้งโครงการประมงโรงเรียน ปี พ.ศ. 2535 ในปัจจุบันอำเภอแม่ทามีโครงการย่อย จำนวน 4 โครงการ จากโครงการย่อยทั้งหมดของกรมประมงที่กำหนดไว้ทั้งหมด จำนวน 7 โครงการ (จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดลำพูน เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธรรรงค์ (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลต่อวิธีการสื่อสารในงานส่งเสริมในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า เกษตรตำบลให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงเกษตรกรเป็นอันดับแรก ซึ่งในภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันก็มีการปฏิบัติในการเชื่อมโยงเกษตรกรทุกครั้งรองลงมาเป็นเรื่องของการบรรยายและการประชุม ตามลำดับ

กังสดาล (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเลยที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 ตัวแปร คือ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความน่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่เกษตรสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์

ธวัช (2540) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อโครงการจัดตั้งกลุ่มพัฒนางานสงเคราะห์ในจังหวัดกระบี่ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า การรวมตัวช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนากลุ่มให้มีความก้าวหน้า โดยใช้หลักสหกรณ์เป็นสำคัญที่จะต้องมีการพัฒนาสมาชิกให้มีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ทั้งนี้สมาชิกบางราย ร้อยละ 20 ไม่เห็นด้วยกับการรวมกลุ่ม

ประชัน (2539) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ผู้นำที่มีต่อโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้งที่เป็นข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรผู้นำเชื่อว่า การวางแผนการดำเนินงาน โครงการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ คุณสมบัติของเกษตรกร และหลักเกณฑ์ของโครงการ และวิธีการดำเนินโครงการ มีแนวโน้มที่สามารถทำให้โครงการดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

บารมี (2541) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประมงหมู่บ้าน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนในโครงการประมงหมู่บ้านในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการประสานงานและประชาสัมพันธ์ การปรึกษาหารือกับเพื่อนเกษตรกร และการมีส่วนร่วมในการดูแลการเลี้ยงปลา ตามลำดับ ในการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การบริการทางด้านปัจจัยทางการผลิต เช่น พันธุ์ปลาไม่เพียงพอ การให้ความร่วมมือในหมู่บ้านยังไม่ค่อยเกินไป ขาดความรู้ด้านหลักวิชาการ และการบริการ แนะนำ ดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ยังไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ สำหรับความต้องการให้ราชการช่วยเหลือสนับสนุน ได้แก่ ด้านการให้บริการปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ปลาให้เพียงพอและทั่วถึง การดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่สม่ำเสมอและทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้มีหน่วยงานภาครัฐชุดลอกขยายบ่อปลา ทำคลองเข้าหมู่บ้าน ล้อมรอบกั้นบ่อปลา และเพิ่มความรู้ด้านการประมง มีข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ ควรให้มีคณะกรรมการรุ่นใหม่ ๆ มีเจ้าหน้าที่เผยแพร่ความรู้ด้านประมง แนะนำชาวบ้านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ชาวบ้านว่างจากภาระกิจ (กลางคืน) ควรให้ความรู้ด้านโภชนาการจากผลผลิตในโครงการ และควรหาช่องทางให้เกษตรกรนำความรู้จากโครงการประมงหมู่บ้าน ไปใช้ประโยชน์ในกิจการบ่อปลาส่วนตัว

สมโภชน์ (2542) ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรในโครงการมีอายุเฉลี่ย 47.53 ปี มีการศึกษาระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.55 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.90 คน มีขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10 ไร่ การรับข่าวสารด้านการประมงจากโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ และมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง 1 – 2 ครั้ง/เดือน/ปี ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาของโครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน คือ การกำหนดพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ขาดการอบรมด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัจจัยการผลิต เช่น

อาหารปลา และการขาดการร่วมมือกันพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ กรมประมงควรมีนโยบายให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการประมงระดับอำเภอเข้าไปให้คำแนะนำและชี้แจงให้เกษตรกรเข้าใจวิธีการดำเนินงานของโครงการอย่างแท้จริงและต่อเนื่อง ควรจัดการอบรมเกษตรกรที่มีความต้องการความรู้ด้านการประมงอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่ควรมีวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเน้นการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน

รัตนา (2542) ได้ศึกษาการดำเนินงานโครงการประมงหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก คิดว่าการดำเนินงานของโครงการประมงหมู่บ้าน มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทั้ง 6 โครงการย่อย อันได้แก่ โครงการจัดตั้งทำนบปลาประจำหมู่บ้าน โครงการอบรมด้านโภชนาการปลา โครงการประมงในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรกรม โครงการประมงโรงเรียนในเขตพื้นที่ล้าหลัง โครงการประมงในเขตพื้นที่ทั่วไป และโครงการเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำ

พงษ์พันธ์ (2544) ได้ศึกษาความสำเร็จของโครงการประมงโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตร/ประมงจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และระดับความรู้ในการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสำเร็จของโครงการประมงโรงเรียน เนื่องจากครูเกษตรกรที่รับผิดชอบโครงการประมงโรงเรียน ที่สนใจข่าวสารด้านการเกษตร/ประมงจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะนำมาทดลองปฏิบัติกับโครงการเพราะรายการจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาเผยแพร่ ส่วนระดับความรู้ในการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความสำเร็จ เนื่องจากครูเกษตรกรบางส่วนไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติ ปัญหาในการเลี้ยงปลาของโครงการส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำ ขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนอาหารปลา อาหารปลาราคาแพง มีการลักขโมยปลา ขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงปลา ปลาโตช้า ปลาเป็นโรคและขาดแคลนน้ำใช้ ตามลำดับ และมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่า ควรให้ความสำคัญในการใช้ความรู้ต่าง ๆ ของแหล่งข่าวสารจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และกรมประมงสามารถเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร/ประมง ในรูปแบบวีดิทัศน์และแผ่นซีดีแก่ครูผู้รับผิดชอบ และควรมีการจัดหาหนังสือพิมพ์มาวางไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ที่จะทำให้ครูเกษตรกรดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ